

ویژه نامه سالروز ازدواج فرخنده
حضرت فاطمه (س) و حضرت علی (ع)

پیام های یک ازدواج

«نزد رسول خدا» ص» رفتم و رابطه فامیلی و سابقه اسلام و یاری کردن خود را بازگو کردم.

آخرین ماه از یک سال قمری با بهترین روز خلقت و پیوندی آسمانی آغاز می شود و سالروز ازدواج فرخنده حضرت فاطمه (س) و حضرت علی (ع) است.

پیامبر «ص» تصدیق کرد و فرمود چون فاطمه به خواستگارهای زیادی جواب منفی داده، باید با او در میان بگذارم. وقتی پیامبر «ص» به دختر خود می فرماید محبوب ترین فرد نزد من علی «ع» است و از تو تقاضای ازدواج با تو را دارد، فاطمه سکوت می کند. حضرت تکبیرگویان سکوت را علامت رضایت می داند و نطفه عقد بسته می شود. (۲)

در این پیوند پر میمنت، فرشتگان آسمان در سرور و شادمانی و بهشتیان به زینت و زیور آراسته شده بودند.

ثمره این پیوند میارک و سراسر مملو از عشق و محبت، درخت گهربار امامت است و به تعبیر امام خمینی (ره) اشاعه نور این خانواده عالم را روشن کرده است.

پیام ها:

۱. از شرایط ازدواج، داشتن ثروت و مال و مقام نیست.
۲. در ازدواج همان گونه که اجازه پدر شرط است، رضایت و اذن دختر هم شرط واجب است.
۳. در معرفی خود در خواستگاری نباید تواضع به خرج داد. با آنکه امام علی «ع» ناشناخته نبود، ولی ویژگی های خود را برای پیامبر «ص» بیان کرد.
۴. هم کفو بودن در ازدواج.

در این ویژه نامه بنا داریم تا پیام های این ازدواج آسمانی را به قلم حجت الاسلام والمسلمین اصغر هادوی از پیش رو بگذرانیم:

در سفری به یکی از کشورهای خارجی، شام را میهمان رئیس دانشگاه آنجا بودیم که موقع خداحافظی گفت عجله دارم باید به مجلس عروسی اقوام بروم.

ب) وضعیت مالی امام علی «ع»

از اولین پرسش ها در خواستگاری های امروزی تمکن مالی شوهر برای اداره زندگی است که موجب شده بسیاری از جوانانی که در سن ازدواج هستند، جرئت نداشته باشند به این امر اقدام کنند.

ایشان وقتی دید که ما تعجب کرده ایم، گفت: «رسم ما برای عروسی، حضوری کوتاه با صرف شیرینی و دادن هدیه است و شام در آداب عروسی ما نیست.» فکر کردم چه فرق عجیبی است بین رسم آنها و رسم ما در ایران که تبدیل به عزای بدهکاری برای طرفین تبدیل می شود، حال آنکه ما مدعی پیروی از علی «ع» و فاطمه «س» هستیم که با کمترین هزینه، زیباترین عروسی را در تاریخ ثبت کرده اند.

اصل پرسش اشکال ندارد و تذکری است برای مرد که بداند به هر حال متکفل هزینه زندگی در درجه اول خود اوست.

به ویژگی های این ازدواج مبارک اشاره می کنم، شاید درس عبرتی باشد برای ما که بسیار از این فرهنگ فاصله گرفته ایم.

شاید هم هر دو خانواده پسر و دختر بتوانند با اطلاع از وضعیت پسر به فرزندان خود برای شروع زندگی جدید کمک کنند، همچنان که پیامبر «ص» با خوشرویی از امام علی «ع» پرسیدند:

«آیا برای عروسی چیزی داری؟» و حضرت پاسخ داد: «تمام دارایی من یک شمشیر و یک زره و یک شتر است.»

الف) خواستگاری
پیش از امام علی «ع» خلفای سه گانه و عبدالرحمن بن عوف از فاطمه «س» خواستگاری کرده بودند و با آنکه بعضی از آنها ثروتمند بودند و پیشنهاد ۱۰ هزار دینار همراه با یکصد شتر با بار گرانیه را دادند، اما فاطمه «س» راضی نشد. (۱)

پیامبر «ص» فرمودند: «شمشیرت برای جهاد، اما مرکبات وسیله کسب درآمد است و می توانی برای خانواده کسب روزی کنی. فقط می ماند زره که همان مهریه باشد.» (۳)

امام علی «ع» داستان خواستگاری خود را چنین تعریف می کند:

ویژه نامه سالروز ازدواج فرزنده
حضرت فاطمه (س) و حضرت علی (ع)

پیام‌ها:

می‌شود. پسر مسئول جشن ازدواج و تهیه منزل و دختر مسئول جشن عقد و تهیه جهیزیه است، در صورتی که از نظر اسلام نفقه زن و مسکن برعهده مرد است و زن هیچ مسئولیتی ندارد. در ازدواج علی «ع» و فاطمه «س»، پیامبر «ص» به علی «ع» فرمودند که زره خود را بفروشد. او زره را فروخت و پول آن را تقدیم پیامبر «ص» کرد.

۱. اطلاع از وضعیت مالی مرد
۲. صداقت و راستگویی درباره میزان دارایی
۳. سختگیری نکردن خانواده دختر برای مهریه
۴. خوشرویی و لبخند به هنگام سؤال از مرد به گونه‌ای که احساس نکند از او مطالبه ناحقی می‌شود.

ج) قرائت خطبه عقد در مسجد

پیامبر بلال و عمار یاسر و شخص دیگری را مأمور کردند که با آن پول برای فاطمه «س» عطر و لباس و اثاثیه خریداری کنند.

مسجد در صدر اسلام محل آشنایی مسلمین با یکدیگر و حتی محکمه قضاوت بوده است.

پیام‌ها:

۱. در ازدواج، زن هیچ مسئولیتی برای تهیه وسایل زندگی ندارد.
۲. مهریه را می‌توان برای خرید اثاثیه زندگی هزینه کرد.
۳. در شروع زندگی باید فقط به ضروریات اکتفا کرد.
۴. عطر از لوازمی است که حضرت در ابتدا برای آن هزینه کردند.

امروزه با توجه به کمبود فضاها و نیاز مردم و تعطیل بودن اوقات زیادی از شبانه‌روز و بلااستفاده ماندن مسجد می‌توان تدبیری اندیشید که برای احیای این سنت الهی از مسجد استفاده شود.

برخلاف امروزه که عطر از لوازم لوکس است و اضافه درآمد را به آن اختصاص می‌دهند، در سنت رسول الله «ص» بر ضروری بودن این کالا تأکید شده است تا مایه آراستگی زن در خانه برای شوهر باشد.

پیامبر «ص» قبل از خود علی «ع» را به مسجد فرستادند تا در حضور مردم خطبه عقد را بخواند. پیامبر با چهره‌ای خندان عازم مسجد شدند و به بلال حبشی فرمودند که مهاجر و انصار را در مسجد جمع کند.

وقتی مردم جمع شدند پیامبر فرمودند: «یا علی! پروردگار من امر فرموده که فاطمه را با مهریه ۵۰۰ درهم به عقد تو آورم، آیا راضی هستی؟» عرض کرد: «بله یا رسول الله.» سپس پیامبر «ص» خطبه عقد را ایراد فرمودند.

پیام‌ها:

ه) جهیزیه حضرت فاطمه «س»

- .یک پیراهن
- .یک مقنعه
- .تخت بافته شده از لیف خرما
- .دو عدد تشک
- .چهار بالش
- .پرده‌ای از جنس پشم
- .یک حصیر
- .یک آسیای دستی
- .مشک آب
- .تشت مسی
- .یک عدد حوله (قطیفه)
- .ظرف آبخوری
- .ظرف روغن
- .دو کوزه کوچک
- .و چند وسیله جزئی دیگر.

۱. استفاده از مسجد برای مراسم ازدواج
۲. آگاه کردن مردم از عقد تا موجب رواج این سنت الهی باشد.
۳. شفاف کردن میزان مهریه برای آگاهی مردم
۴. عدم تنوع در مهریه

امروزه رسم غلطی رایج شده که مهریه به چند قسمت تقسیم می‌شود و باز هم مجموع آن عدد سنگینی می‌شود. حضرت فقط یک زره به قیمت ۵۰۰ درهم را مهریه قرار دادند.

د) خرید جهیزیه با مهریه

این روزها هزینه‌های ازدواج بین خانواده عروس و داماد تقسیم

ویژه نامه سالروز ازدواج فرزنده
حضرت فاطمه (س) و حضرت علی (ع)

توست.» آنگاه سر به آسمان بلند کردند و فرمودند: «خدایا! نیکی ها و برکات خویش را بر این دو فرو فرست و در فرزندان و نسل پاک شان برکت قرار ده.»

پیامبر «ص» وقتی این وسایل را دیدند، دعا کردند که خدایا اینها را برای آنها مبارک بگردان. (۴)

پیام ها:

- پیام ها:
۱. شایسته است که هر مرحله از ازدواج همراه با دعا باشد.
 ۲. بعد از عقد و ازدواجی که مقدمات و تحقیقات آن به درستی انجام شده اند، باید طرفین قوت قلب داد و تردید را در آنها از بین برد.
 ۳. در نصیحت و راهنمایی، باید سهم طرفین مساوی باشد. پیامبر «ص» هم فاطمه را بهترین زوجه و هم علی «ع» را بهترین زوج معرفی کردند.
 ۴. پیامبر مورد قبول طرفین بودند. شایسته است که در آغاز زندگی، از افراد مورد احترام دو خانواده تذکرات لازم را به زوجین ارائه کند.

۱. اکتفا به ضروریات زندگی در آغاز زندگی
۲. از هر وسیله ای به اندازه خریدن. برخلاف امروز که گاهی وسایلی را می خرند که برای چند نفر لازم است و هیچ وقت هم از آنها استفاده نمی شود.
۳. پرهیز از خرید وسایل غیرمتعارف و گرانبه در آغاز زندگی

و) ولیمه دادن

از مستحبات عروسی است و بهتر است در روز انجام گیرد و فقرا هم در میهمانی شرکت داشته باشند. طبق روایات، ولیمه دادن هنگام ازدواج از سنت های پیامبران است. پیامبر «ص» فرمودند ولیمه در روز نخست حق است و در روز دوم نیکی و زیاده تر از آن ریا و شهرت طلبی است.

ح) ثمره ازدواج

یکی از اهداف ازدواج بقای نسل است. ثمره ازدواج علی «ع» و فاطمه «س»؛ حسن، حسین، زینب و ام کلثوم و محسن هستند که پیش از تولد در رحم مادر به شهادت رسید. (۶)

در ازدواج امام علی «ع» و فاطمه «س»، پیامبر «ص» بخشی از هزینه را خود تقبل نمودند. طبق سنت اسلامی باید میهمانان را دعوت کرد.

پیام ها:

۱. دعا برای بهره مندی از اولاد صالح
 ۲. اختصاص وقت کافی برای تربیت فرزندان
 ۳. انتخاب نام های زیبا برای فرزندان
- امید است که این ازدواج آسان، الگوی همه جوانان در تشکیل خانواده باشد.

در تاریخ آمده است حدود ۴۰۰۰ نفر در این ضیافت شرکت کردند. امام علی «ع» از فزونی جمعیت و کاستی غذا خجالت می کشید که رسول خدا «ص» فرمودند: «دعا می کنم خداوند به غذای شما برکت دهد.» و چنین شد که همه خوردند و نوشیدند و سیر شدند و چیزی هم از غذا کم نشد. (۵)

پیام ها:

- پی نوشت ها**
۱. مناقب ابن شهر آشوب، ج ۳، ص ۳۴۵.
 ۲. الامالی، شیخ طوسی، ص ۳۹، ح ۴۴.
 ۳. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۴۰۹.
 ۴. بحار الانوار، ج ۴، ص ۳۶۱.
 ۵. فاطمه زهرا «س» ولادت تا شهادت، کاظم قزوینی، ص ۱۹۹.
 ۶. ارشاد شیخ مفید، ص ۳۴۲.

۱. تأکید بر سنت ولیمه
۲. ساده بودن غذا
۳. ولیمه دادن در روز. برخلاف این روزها که مجالس تا پاسی از شب ادامه دارند.

ز) دو توصیه مهم پیامبر «ص» به زوجین

۱. پیامبر «ص» به علی «ع» فرمودند: «فاطمه امانت من نزد توست.»
۲. و به فاطمه «س» فرمودند: «علی بهترین شوهر برای

